Adviesaanvraag formulier

Adviesraad Sociaal Domein Ermelo

Sociale Adviesraad Harderwijk

Algemeen

Datum adviesaanvraag door gemeente	27 januari 2021
Datum advies binnen bij gemeente	24 maart 2021
Datum terugkoppeling door gemeente (binnen zes weken)	
Onderwerp	Onderzoek voorkomen armoedeval
Contactpersoon	Kitty Polderman, Johanan Korevaar, Hatice Yilmaz

:

Niveau van advisering

☐ Lokaal

X Ermelo/Harderwijk/Zeewolde

☐ Regionaal (bv NoordVeluwe, arbeidsmarktregio etc.)

Doel

☐ Ter informatie

X Ter advisering

☐ Anders, ……..

Beleidsstuk

X Nieuw

☐ Vervolg op eerder beleid

Specifieke vragen / toelichting

TOELICHTING

Op verzoek van diverse partijen (gemeenteraden, colleges, adviesraden en burgertafel) hebben wij een onderzoek gedaan en gedeeltelijk laten doen naar het voorkomen van de armoedeval. In de rapportage staan aanbevelingen die wij in ons advies willen overnemen aan de colleges en de gemeenteraden. Op dit moment zijn de exacte kosten en de dekking van deze kosten nog in onderzoek. Daarom staan sommige tabellen en getallen geel gearceerd. Het is daarom niet zeker of de colleges in staat zijn de gepresenteerde aanbevelingen over te nemen.

Niettemin willen wij alvast graag uw inhoudelijke advies op de aanbevelingen.

Ter informatie sturen wij mee:
1.Rapportage Onderzoek voorkomen armoedeval EHZ en Harmonisatie Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking
2.Onderzoeksrapport van Stimulansz van november 2020
3.Harmonisatievoorstel gemeentelijke minimaregelingen EHZ
4.Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking Ermelo
5.Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken en mensen met een beperking Harderwijk
6.Maatschappelijke bijdrageregeling en computerregeling Ermelo, Harderwijk, Zeewolde 2022
7.Concept-collegevoorstel

De onderliggende berekeningen bij het onderzoek zijn omvangrijk. De uitkomsten van de berekeningen zijn opgenomen in de Rapportage Onderzoek voorkomen armoedeval EHZ. Gezien de omvang van de bijlagen die we nu al meesturen, lijkt het niet zinvol u te overladen met nog meer documenten. Maar als u de berekeningen wilt inzien, sturen we ze uiteraard graag toe.

ADVIES

Zie apart document van de drie adviesraden / burgertafel.

TERUGKOPPELING

Advies 1. Armoede in een bredere context
Armoede is een breed en subjectief begrip. We praten er liever niet over ook al weten we allemaal dat het er is. Mensen die het betreft voelen dikwijls schaamte dat zij in deze situatie terecht zijn gekomen. Een gevolg van armoede is soms dat er uitsluiting tot deelname aan de samenleving plaatsvindt. Hier zit voor de EHZ-adviesraden een belangrijk punt voor de gemeenten. Armoede is breder dan alleen ondersteuning bieden bij de financiën en het geven van een uitkering en het vaststellen van de hoogte daarvan. Wij vinden het belangrijk dat iedereen, ongeacht de financiële positie, toch mogelijkheden heeft om mee te (blijven) doen is onze gemeenten. Bijvoorbeeld: middelen beschikbaar stellen om kinderen gratis te laten deelnemen aan sport- of culturele activiteiten, aanschaf van computers voor middelbare scholen. In het harmonisatie-model zou deze beschikbaarstelling voor alle drie gemeenten dienen te gelden.
Andere activiteiten, zoals onder andere het inzetten van Jeugdfonds Sport&Cultuur, Stichting Leergeld, financiële APK / De VoorzieningenWijzer wordt door alle drie de gemeenten uitgevoerd in het kader van de beleidsnota's Bestaanszekerheid.

Advies 2. Werken loont
Ook het hebben van werk is in belangrijke mate bepalend voor het meedoen in onze gemeenschap. Werken moet echter wel zinvol zijn en lonen. De vrees voor verdere inkomensachteruitgang van deze groep, die toch al bijna niet kan rondkomen, ontneemt hen de lust onzekere stappen te zetten. Verdere vermindering van inkomen kan men zich niet permitteren! Tot op heden is het zo dat wanneer mensen gedeeltelijk werken en beneden bijstandsniveau verdienen dit aangevuld wordt tot bijstandsniveau. Meer werken en daardoor meer inkomsten wordt niet gestimuleerd en extra

inkomsten worden zelfs in mindering gebracht op de uitkering. Vaak is sprake van ongewenste bijeffecten, zoals het verlies van toeslagen. Het toepassen van maatwerk is ook hier van belang. Om meer werken aan te moedigen willen wij adviseren om een 'stimulansbonus' als regeling in te stellen. Dit kan inhouden dat men jaarlijks een geldbedrag ontvangt voor het extra werken.
Het onderzoek is er inderdaad op gericht om de verlaging van de inkomsten te voorkomen na het aanvaarden van werk. Voorgesteld wordt om maatwerk toe te passen (paragraaf 4.3). De uitstroompremie is een stimulansbonus.

Advies 3 Eenduidige regels
EHZ-gemeenten EHZ-gemeenten dragen eenduidige lijnen uit als het gaat om regels betreffende de armoedeval. Echter is het ons in zijn geheel niet helder wat hier de voordelen van zijn. Zoals het nu lijkt gaan inwoners van de gemeente Ermelo er niet op voorruit. Door een veelheid aan begrenzingen neemt de kans op armoedeval toe. Ons advies is om te blijven inzetten op maatwerk en vanuit deze visie te handelen. Wij willen benadrukken dat er gekeken moet worden naar het individu en dat daar het traject op wordt afgestemd.
De gemeenten Ermelo, Harderwijk en Zeewolde zijn overeengekomen om in principe hun beleid te harmoniseren.
Voorgesteld wordt voor de drie gemeenten dezelfde Maatschappelijke bijdrageregeling en computerregeling vast te laten stellen om daarmee ongelijkheid binnen de regio te verkleinen. De kinderen zitten soms bij elkaar in de klas, maken gebruik van dezelfde regelingen, maar de hoogte van het bedrag verschilt. Waar mogelijk zouden we deze ongelijkheid moeten voorkomen. In het voorstel komt de demping van de armoedeval rechtstreeks ten goede aan de minderjarigen omdat de inkomensgrens voor die groep voorgesteld wordt om naar 120% te gaan in plaats van de huidige 110% bij gemeenten Harderwijk en Zeewolde.
Bij de gemeente Ermelo is het harmonisatiemodel voor de inwoners met een inkomen van 120% tot 130% ongunstiger. De inkomensval gaat dan van -111,00 per maand naar -139,00 per maand voor echtparen met twee kinderen. Dit zal voor de nieuwe uitstromers gecompenseerd kunnen worden via het project WerkloonT (beschreven in paragraaf 4.3).

Advies 4. Nibud Regeling tegemoetkoming zorgkosten chronisch zieken
Hier zou ook harmonisatie gewenst zijn op basis van de gecorrigeerde versies van Ermelo en Harderwijk met daarbij het door het NIBUD geadviseerde bedrag van € 385,- Wij adviseren om gebruik te maken van de expertise van het NIBUD en hun adviezen te volgen.
De keuze van het bedrag laten wij over aan de colleges en de gemeenteraden.
In Ermelo is de begroting gebaseerd op 385,00. In Harderwijk op 250,00. In Zeewolde is geen bedrag begroot omdat deze regeling nu niet van toepassing is in deze gemeente.
Het Nibud heeft geen bedrag geadviseerd, omdat zij het per situatie doorrekenen.

Advies 5. De klantmanager
De rol van de klantmanager is van belang bij de uitvoering van het beleid aangaande de 'Armoedeval'. Belangrijk is de pro-actieve en verbindende rol van de klantmanager (ook richting de al langer in het bestand zittende inwoners). De laagdrempelige locaties als Financieel Cafe, Financieel Trefpunt en het Vraaghuis kunnen hier ook goed voor worden benut. Ook in het ontdekken en bieden van perspectief op werken kan de klantmanager een rol spelen. Mensen ervaren (meer) eigenwaarde wanneer zij in staat zijn hun eigen inkomen te genereren. Begeleiding en uitleg is belangrijk voor mensen, vooral met advisering op financieel gebied. En preventie!
Het persoonlijke gesprek over de verwachte effecten van het aanvaarden van werk sluit aan bij dit advies. De klantmanager heeft met de tool WerkloonT een goed middel om een goed advies te geven.

Vragen en opmerkingen naar aanleiding van de tekst
Gesteld wordt dat armoedeval vooral voorkomt als het inkomen 120 - 130% van de bijstandsnorm is. Bij echtparen met kinderen loopt dit zelfs toe 150%. Hieruit maken wij op dat het pas loont om te werken als het inkomen 150 -170% is. Onze vraag; hoe zinvol is het als er harmonisatie toegepast wordt waarbij minimaregeling naar 120% gaat?
Uit de tabel van Stimulansz in hoofdstuk 3 blijkt dat de armoedeval niet bij iedereen optreedt. Dat is juist de reden dat we voorstellen om maatwerk toe te passen. Het verhogen van de minimaregelingen tot 150% of 170% is voor de meeste doelgroepen niet noodzakelijk.

4.3. Armoedeval berekenen en repareren per huishouden als pilot. Onder deze noemer is maatwerk het kernmiddel ter bestrijding van de armoedeval. Wat het toepassen van uitstroompremies betreft opteren wij eveneens voor optie 3. Hier is nog wel de vraag wat te doen met de groep jonger dan 27 jaar? En laat bij de evaluatie van de pilot ook de mogelijkheid open tot inzetten van uitstroompremie? Bij deze willen wij ook opmerken dat de tekst voor iedereen te begrijpen is. Onderstaande citaat, pagina 33 is een voorbeeld waarbij dit niet het geval is: 'De dekking van de berekening en reparatie van de gerichte uitstroompremie (paragraaf 4.3 optie 3) kan gerealiseerd worden door enerzijds verlaging van de kosten voor de bijstandsuitkeringen als de bijstandsgerechtigde door inkomensachteruitgang geen betaald werk aanvaardt of duurzaam aanvaardt.'
De uitstroompremie is een mogelijkheid die opgenomen is in de Participatiewet. Het is volgens de Participatiewet niet toegestaan om de uitstroompremie toe te kennen aan personen tot 27 jaar. De wetgever heeft deze groep expliciet uitgesloten van deze mogelijkheid, evenals andere mogelijkheden om het inkomen te verhogen. Via maatwerk is het wellicht wel mogelijk dat de klantmanager een eventuele armoedeval kan verzachten op individuele gronden.
Waarschijnlijk wordt met het openhouden van de mogelijkheid om de uitstroompremie in te zetten bedoeld om de armoedeval in te zetten bij de evaluatie. Wij stellen voor om de uitstroompremie in te zetten vanaf het begin van de pilot. Tijdens de pilot worden de klantmanagers gevraagd om cases te noteren waarbij de armoedevalvergoeding een oplossing zou kunnen bieden. Dat wordt tijdens de evaluatie bekeken. De geciteerde tekst is vereenvoudigd.

Er is sprake van aanschaffing van drie werkloon licenties á € 5330,- Wij vragen ons af waarom er drie licenties nodig zijn. Is één licentie voor Meerinzicht niet voldoende? Zo staan er tegenover de opgevoerde extra kosten nog meer besparingsmogelijkheden welke dienen te worden meegenomen bij de financiële afwegingen.
Het gaat om één licentie van 16.000,00 waarvan de kosten worden verdeeld over de drie gemeenten. Inmiddels zijn besparingen op de uitgaven door meer onderzoek naar de doelgroep én verwachte besparing op het aantal uitkeringen verwerkt in de nieuwe versie van de rapportage.

6.2.1. Prognose toepassen glijdende schalen na harmonisatie gemeente Ermelo. Op pagina 20 staat een rekenfout: 7 x 286 is afgerond geen 300, maar 2000 euro, waardoor totale prognose meerkosten wijzigt.
Deze fout werd veroorzaakt door het overnemen van een variabele, waarbij abusievelijk geen herberekening heeft plaatsgevonden. De fout is hersteld en heeft geen gevolgen voor de financiële paragraaf omdat het toepassen van de glijdende schalen niet wordt voorgesteld.